

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **P. Č.**, zastoupeného JUDr. Pavlem Holubem, advokátem se sídlem Brno, Kopečná 940/14, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Praha 2, Na Poříčnickém právu 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 9. 2021, č. j. 32 A 24/2019 - 49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci advokátu JUDr. Pavlu Holubovi **se přiznává** odměna za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši **1 573 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 2. 2019, č. j. MPSV-2019/33056-921 zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně (dále jen „úřad práce“) ze dne 26. 2. 2018, č. j. 70191/2018/BBA, kterým žalobci nebyl přiznán příspěvek na péči, a toto rozhodnutí potvrdil. Žalovaný aproboval závěr prvostupňového orgánu, podle kterého není žalobce osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve smyslu § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“), neboť nebyl schopen zvládat (jen) dvě základní životní potřeby,

a to komunikaci a osobní aktivity. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Brně žalobou; ten ji rozsudkem ze dne 24. 9. 2021, č. j. 32 A 24/2019 - 49, zamítl.

[2] Krajský soud zdůraznil, že rozhodnutí ve věci posuzování stupně závislosti vychází zejména z posouzení zdravotního stavu žadatele, ke kterému je kompetentní pouze lékař. Zákon svěřuje tuto působnost posudkovým lékařům a posudkové komisi; posudek lékaře je tak rozhodujícím důkazem. Soud je proto povinen vycházet z posudkového hodnocení a není oprávněn sám hodnotit zdravotní stav žalobce; u posudku proto přezkoumává pouze jeho přesvědčivost, úplnost, jednoznačnost a určitost. Žalobce namítal, že kromě základních životních potřeb komunikace a osobních aktivit, které byly žalovaným uznány jako nezvládané, není schopen bez pomoci vykonávat také následující základní životní potřeby: mobilitu, stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, výkon fyziologických potřeb, péči o zdraví a péči o domácnost. Krajský soud se proto následně zabýval jednotlivými namítanými základními potřebami, které nebyly v případě žalobce uznány jako samostatně nezvládatelné a konstatoval, že posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“) ze dne 31. 10. 2018, včetně jeho doplnění ze dne 31. 1. 2019, splňuje požadavky úplnosti a přesvědčivosti a podává dostatečné vysvětlení, proč byly v případě žalobce seznány pouze dvě základní životní potřeby, které nebyl schopen samostatně zvládat a ostatní nikoli.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Namítá, že nebyl v rámci řízení před správními orgány náležitě zjištěn skutkový stav věci; považuje se za osobu závislou na péči jiných osob, vyžadující celodenní péči, jež je zapříčiněna nezvládnutím celkem 9 základních potřeb. Uvádí, že jeho zdravotní stav se neustále zhoršuje, posudky nebyly aktualizovány a jsou nejméně 3 roky staré. Posudky vypracované PK MPSV jsou neúplné, nepřesvědčivé a nepřezkoumatelné; chybí v nich odůvodnění a vyhodnocení lékařských zpráv. Přehled o zdravotním stavu stěžovatele má praktická lékařka MUDr. X, jejíž potvrzení o nezvládnutí životních potřeb bylo žalovanému předáno dne 15. 11. 2018. Od podání správní žaloby se stěžovateli zdravotně přitížilo a přidaly se potíže psychiatrického rázu.

[4] Stěžovatel dále k jednotlivým namítaným základním životním potřebám uvádí, proč není schopen je vykonávat a zvládat je pouze s dopomocí. V souvislosti s mobilitou uvádí, že nezvládá chůzi krok za krokem v dosahu alespoň 200 m, ani chůzi po schodech; pohybuje se pouze na invalidním vozíku. Není schopen si nalít nápoj, naservírovat a naporcovat si stravu, ani se samostatně obléci a obout. Dále není schopen tělesné hygieny (manželka jej musí omývat na posteli), nosí pleny a další hygienické pomůcky. Manželka mu také připravuje a podává léky, doprovází jej na veškerá vyšetření; stěžovatel je nucen se přepravovat sanitou. Dále není schopen obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče. Je tedy zřejmé, že při posouzení míry závislosti stěžovatele nebyla brána v potaz výše uvedená kritéria, z nichž je patrné, že stěžovatel potřebuje každodenní pomoc a dohled.

[5] Stěžovatel dodává, že rozhodnutím úřadu práce ze dne 25. 10. 2019, č. j. 351351/2019/BBA bylo určeno, že stěžovatel vyžaduje pomoc v oblastech: orientace,

pokračování

komunikace a osobní aktivity. Dále byl stěžovateli rozhodnutím úřadu práce ze dne 12. 11. 2018 přiznán nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením (dále jen „průkaz OZP“) s označením „TP“, a to trvale. Stěžovatel má tedy za to, že *odůvodnění rozhodnutí správního orgánu* (stěžovatel nespecifikoval, zda rozhodnutí úřadu práce či žalovaného – pozn. NSS) je nedostatečné a je třeba, aby byl vypracován posudek aktuální či bylo provedeno objektivní znalecké hodnocení k odstranění nejednoznačností. K tomu navrhuje provedení důkazů lékařskými zprávami. Dle jeho názoru bylo rozhodnutí žalovaného vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nebyly vypořádány podstatné skutečnosti, které v řízení vyšly najevo.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že při posouzení zdravotního stavu stěžovatele bylo přihlédnuto k veškeré dostupné zdravotní dokumentaci. Ke zdravotním zprávám od praktické lékařky MUDr. X není možné při posouzení zvládání základních životních potřeb přihlédnout; tyto zprávy mohou být pouze podkladem pro objektivizované zhodnocení zdravotního stavu a nepředstavují samotné hodnocení nároku na dávku sociální pomoci. Ze zdravotních zpráv praktické lékařky (ani v souvislosti s dalšími podklady) nevyplývalo, že by u stěžovatele existoval lékařský podklad pro tvrzené nezvládání uvedených životních potřeb. K námitce, že byl stěžovateli přiznán průkaz OZP s označením „TP“ žalovaný uvedl, že kritéria pro přiznání průkazu OZP jsou rozdílná a upravená odlišným právním předpisem než přiznání příspěvku na péči. Navrhl proto, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

[7] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k posouzení důvodnosti kasačních námitek, musel se zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti.

[8] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. (ve znění účinném od 1. 4. 2021) platí, že *jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*

[9] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech [...] je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“* Tento právní názor, vyslovený v době, kdy byl institut přijatelnosti omezen pouze na věci mezinárodní ochrany, je plně aplikovatelný i za současné úpravy, neboť podstata tohoto institutu se nezměnila.

[10] Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně neuvedl, v čem spatřuje její přijatelnost, důvody přijatelnosti neshledal ani Nejvyšší správní soud z úřední povinnosti. V řízení nebyla nastolena žádná právní otázka, k níž by se musel vyjádřit v zájmu sjednocování

judikatury, najevo nevyšla ani žádná jiná skutečnost, která by svým významem podstatně přesahovala zájmy stěžovatele.

[11] Stěžovatel namítá, že nebyl náležitě zjištěn skutkový stav věci, aniž by však dostatečně konkrétně uvedl, z čeho tento závěr dovozuje. Rovněž namítá, že posudky PK MPSV byly neúplné, nepřesvědčivé a nepřezkoumatelné; ani tuto námitku však blíže neupřesnil.

[12] K posouzení zvládání jednotlivých aktivit a životních potřeb Nejvyšší správní soud uvádí, že podle ustálené judikatury správní soudy neposuzují věcnou správnost posudkových závěrů, protože nedisponují potřebnými odbornými (tj. medicínskými) znalostmi. Mohou proto přezkoumat pouze úplnost a přesvědčivost posudku – posudková komise se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi a náležitě odůvodnit své závěry (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 - 53, ze dne 7. 1. 2015, č. j. 3 Ads 114/2014 - 21 a ze dne 4. 10. 2017, č. j. 8 Ads 136/2017 - 35; rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). V intencích těchto judikatorních závěrů pak napadené rozhodnutí žalovaného přezkoumal i krajský soud, který nejdříve vyhodnotil posudky PK MPSV a ostatní podklady ve vzájemné souvislosti a následně se (na str. 5 až 7) zabýval samostatně každou namítanou základní životní potřebou, kterou stěžovatel uváděl jako samostatně nezvladatelnou. Zhodnotil, že posudková komise se vypořádala se všemi podstatnými skutečnostmi, vyjádřila se jednotlivě ke všem základním životním potřebám i k výsledkům sociálního šetření. Na tomto základě uzavřel, že posudky PK MPSV jsou úplné, přesvědčivé, jednoznačné a určité; poskytují proto dostatečnou skutkovou oporu pro právní hodnocení věci.

[13] Pokud jde o námitky stěžovatele týkající se zhoršení jeho zdravotního stavu, ke kterému mělo dojít po vydání rozhodnutí žalovaného, z konstantní judikatury tohoto soudu se podává, že předmětem soudního přezkumu rozhodnutí ve věci žádosti o příspěvek na péči je otázka zdravotního stavu žadatele (a jeho zhodnocení z pohledu zákonných kritérií) ke dni vydání takového rozhodnutí, nikoli případné zhoršení zdravotního stavu, k němuž mělo dojít až později (srov. například usnesení ze dne 10. 5. 2022, č. j. 7 Ads 388/2021 - 30). V případě zhoršení zdravotního stavu po vydání rozhodnutí je stěžovatel oprávněn podat novou žádost, na jejímž základě je přezkoumán aktuální zdravotní stav. Z obsahu kasační stížnosti je ostatně zřejmé, že stěžovatel takto postupoval, neboť dne 20. 2. 2019 podal novou žádost, na jejímž základě byl jeho zdravotní stav opětovně posouzen, a byly shledány tři základní životní potřeby, které stěžovatel není schopen samostatně zvládat (orientace, komunikace a osobní aktivity). Tato skutečnost (vyplývající ze změny zdravotního stavu stěžovatele v době po vydání rozhodnutí žalovaného) však nemá žádný vliv na otázku zákonnosti správních rozhodnutí vydaných ve věci nyní projednávané. Ani tato námitka proto nezakládá přijatelnost podané kasační stížnosti.

[14] Konečně, upozorňuje-li stěžovatel, že mu byl (v době před vydáním rozhodnutí žalovaného) přiznán průkaz OZP s označením „TP“, zde nelze přehlédnout, že tuto

pokračování

argumentaci stěžovatel neuplatnil v žalobě, ačkoli mu v tom evidentně nic nebránilo. Jde proto o kasační námitku nepřijatelnou ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

[15] Lze tedy uzavřít, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na projednatelné námitky obsažené v kasační stížnosti; krajský soud se v napadeném rozsudku od této judikatury neodchýlil a nedopustil se ani procesního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje podstatně vlastní zájmy stěžovatele, proto ji podle výše citovaného ustanovení § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[16] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4; č. 4170/2021 Sb. NSS, podle kterého posouzení přijatelnosti kasační stížnosti představuje zjednodušený meritorní přezkum). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti tak nebyla přiznána žádnému z účastníků.

[17] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 23. 7. 2021, č. j. 32 A 24/2019 - 41, ustanoven zástupce pro řízení před soudem JUDr. Pavel Holub, advokát. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. hradí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Ustanovený zástupce učinil ve věci jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“), za což mu náleží odměna vypočtená podle § 7 a § 9 odst. 2 advokátního tarifu v úhrnné výši 1 000 Kč a náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu v úhrnné výši 300 Kč, celkem tedy 1 300 Kč. Protože advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, tj. o 273 Kč. Celková odměna tak činí 1 573 Kč. Tato částka bude JUDr. Pavlu Holubovi vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady zastoupení stěžovatele nese podle § 35 odst. 10 věty první před středníkem s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. stát.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 30. března 2023

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu

